

Nota

TER BESPREKING

Betreft

Eerste indruk invoeringstoets Woo

Aan: ACOI

Van: Bureau ACOI, team advisering

Bijlage(n)

- Kamerbrief bij Woo – invoeringstoets en eindrapportage woo-pilots
- Puntsgewijze analyse (eerste indruk) van de aanbevelingen

Datum

22 december 2023

Kenmerk

2024-0000012869

Contactpersoon

Pagina

1 van 2

Uw kenmerk

Aanleiding

- De staatssecretaris Koninkrijkrelaties en Digitalisering heeft op 29 september 2023 het ACOI gevraagd om te reageren op een invoeringstoets voor de Woo, en daarbij advies uit te brengen over de mogelijkheden om openbaarmaking op verzoek (passieve openbaarmaking) te verbeteren. De deadline in de adviesaanvraag is 29 februari.
- Het plan van aanpak voor dit advies is besproken tijdens de collegevergadering van 12 oktober 2023 en is daaropvolgend vastgesteld.
- Op 7 december is de invoeringstoets Woo aangeboden aan beide Kamers. Zie: [Kamerbrief bij Woo-invoeringstoets en Eindrapportage Woo-pilots | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl \(bijlage 2b.2\)](#). De staatssecretaris schrijft dat ze de adviezen van ACOI en de Regeringscommissaris afwacht, en die betreft bij haar reactie op het rapport (eerste helft 2024).

Bespreek/beslispunten

Kunt u instemmen met de volgende punten:

- 1) In de reactie stellen we een transparante werkwijze bij de afhandeling van Woo-verzoeken centraal. Hiermee kan het Adviescollege een serieuze tegenhanger introduceren voor het vroegtijdig wijzigen van de Woo – uiteraard in samenhang met de andere punten in het position paper (dat half januari verschijnt).

- 2) Het rapport bevat ook een 'conclusie' over ACOI. Voorstel is om onze reactie hierop duidelijk te scheiden van het advies n.a.v. de invoeringstoets. Dit kan in de vorm van a) een aparte brief aan de Staatssecretaris, of b) een beknopte paragraaf of bijlage bij het advies.

Toelichting

Ad 1) Beoordeling invoeringstoets Woo

- De invoeringstoets concentreert zich op de afhandeling van Woo-verzoeken (dat was de opdracht). Het rapport laat een herkenbaar beeld zien van de praktijk. Veel aanbevelingen voor een betere uitvoering sluiten aan bij ideeën van ACOI.
- De sprong naar aanbevelingen voor wetswijziging is echter groot en onvoldoende onderbouwd. Wel zijn de onderliggende doelen veelal goed te volgen.
- Nadeel van de voorgestelde wettelijke oplossingen is dat ze verdere juridisering in de hand werken. Ze voegen nieuwe smaken toe aan het toch al sterk juridische conflicthanteringspalet. Terwijl de Woo juist dejuridisering beoogde met i.h.b. de Woo-contactpersoon, overleg met verzoekers, vertrouwelijke inzage (voor journalisten en onderzoekers) en bemiddeling door ACOI. Deze mogelijkheden zijn nog verre van uitgeput.
- Onze inschatting is dat veel doelen óók en beter gediend worden met een 'transparante werkwijze' voor de afhandeling van Woo-verzoeken. In het position paper omschreven als: "Dat betekent dat er snel en open overleg moet zijn met verzoekers en helderheid over het proces. Leg het proces bovendien vast in een openbare leidraad."
- De gedachte is dat de openbare leidraad ook een kader vormt voor het gezamenlijk afbakenen, prioriteren en faseren van omvangrijke Woo-verzoeken. Dit is – naast misbruik – het overheersende knelpunt in de invoeringstoets.

Een eerste puntsgewijze analyse van alle aanbevelingen is bijgevoegd in bijlage 2b.3. Voor de uitwerking van de transparante werkwijze, organiseren we begin februari validatiesessies met Woo-behandelaars en professionele verzoekers.

Ad 2) Conclusie over ACOI

- Punt 10 van de conclusies gaat over ACOI. "Het ACOI heeft een stevige, aanjagende rol op zich genomen als het gaat om het bevorderen van openbaarheid. Daarmee probeert het college duidelijk bij te dragen aan de goede uitvoering van de Woo. Tegelijkertijd zijn er ook kwetsbaarheden. Zo zit er een zekere spanning tussen de bemiddelings- en adviesrol van het ACOI, vooral wanneer een advies voortkomt uit een niet-geslaagde bemiddeling."
- In paragraaf 3.6. wordt gesteld dat ACOI niet neutraal is en te weinig oog heeft voor de uitvoeringsproblematiek (kritiek vanuit bestuursorganen). Anderzijds wordt gesteld dat ACOI geen echt bindende adviezen kan geven (kritiek vanuit journalisten en deskundigen). Er staan ook suggesties voor aanpassing van de wettelijke taken van ACOI, maar deze zijn niet verwerkt in de lijst met aanbevelingen.

Er zijn nu geen consequenties en ACOI loopt mee bij de echte evaluatie van de Woo voor mei 2027 (artikel 8.9 Woo). Toch lijkt het verstandig dat ACOI kort reageert. Voorstel is die reactie te scheiden van de rest van het advies n.a.v. de invoeringstoets.